

Ευέλικτη Ζώνη

Καραγκιόζης : το φως της σκιάς

Γ₁ ΤΑΞΗ 3ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΑΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΑΣΚΑΛΑ : ΠΑΤΛΑΚΟΥΤΖΑ ΜΑΡΘΑ

Καραγκιόζης : το φως της σκιάς

Το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης με θέμα « Καραγκιόζης : Το φως της σκιάς , παιδαγωγική προσέγγιση » , διήρκεσε από τις 11 Σεπτεμβρίου 2003 ως τις 20 Δεκεμβρίου 2003.

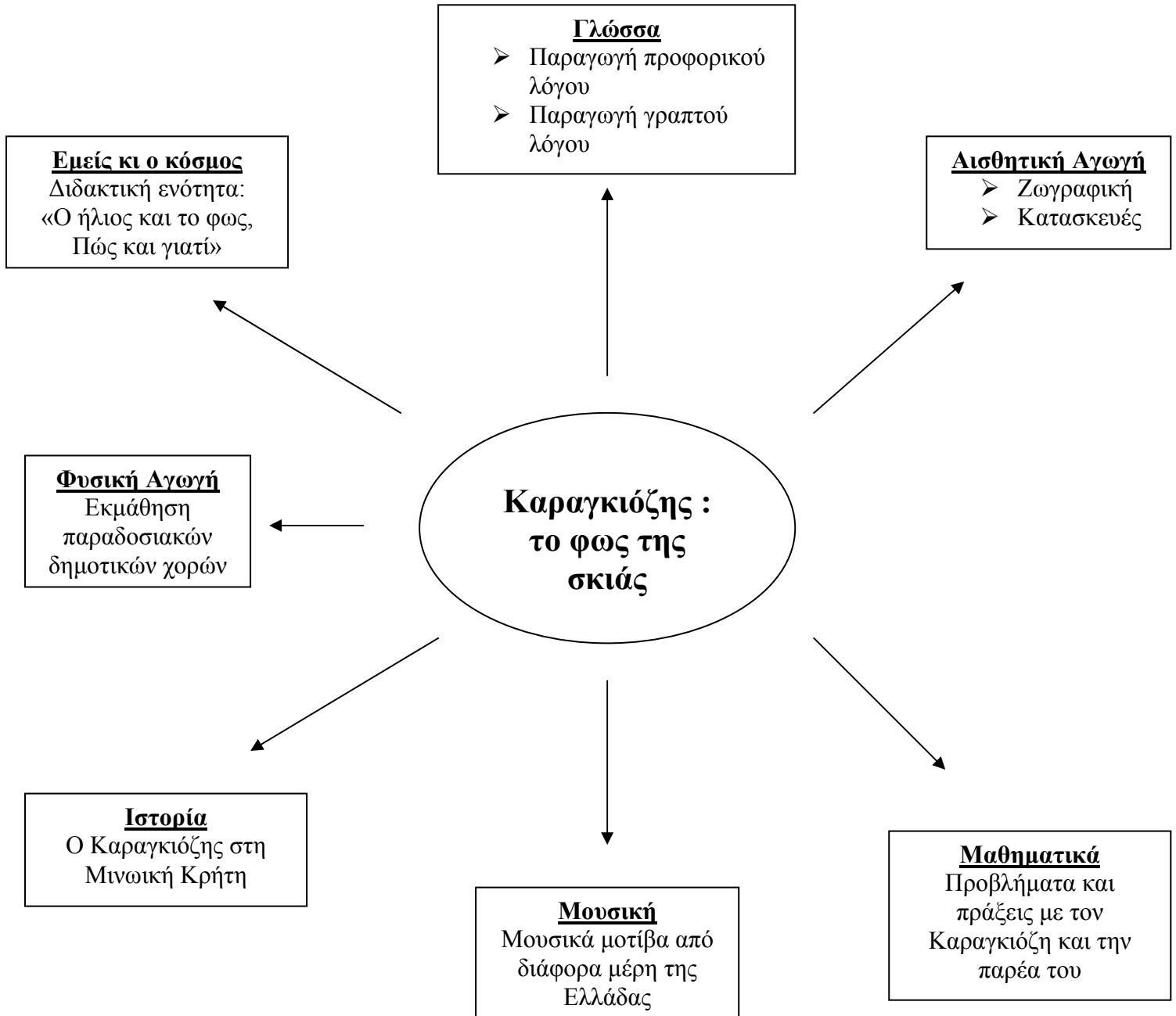
Συμμετέχοντες του προγράμματος ήταν οι μαθητές και οι μαθήτριες της τρίτης τάξης Γ₁, του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Περαιάς. **Υπεύθυνη δασκάλα** ήταν η κ. Πατλάκουτσα Μάρθα.

Η επιλογή της μεθόδου Project για τη διερεύνηση του εν λόγω θέματος , έγινε λόγω των πλεονεκτημάτων που αυτή παρουσιάζει :

- Επιτρέπει πρωτοβουλίες αναφορικά με το σχεδιασμό, την πορεία και τον τρόπο δουλειάς.
- Προσφέρει ίσες ευκαιρίες ενεργού συμμετοχής στους μαθητές, άσχετα από τις επιδόσεις τους.
- Δίνει την ευκαιρία για ομαδική και βιωματική μάθηση , με την παράλληλη σύσφιξη των σχέσεων ανάμεσα στους μαθητές.

Βασικό κριτήριο για την επιλογή του θέματος, είναι η επίδραση του Καραγκιόζη στα παιδιά, που μας οδηγεί να δούμε τον Καραγκιόζη , όχι μόνο ως θέαμα - ψυχαγωγία, αλλά και ως εργαλείο μάθησης μέσα από ένα διαφορετικό «παιχνίδι». Ο Καραγκιόζης έχει τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει τα παιδιά και να προωθήσει τη δημιουργικότητά τους: το παιδί ζωγραφίζει, βρίσκει τους δικούς τρόπους μίμησης, δημιουργεί αυθόρμητους διαλόγους, εμπνέεται και μεταδίδει τα δικά του μηνύματα, σκηνοθετεί, γίνεται σκηνογράφος και ηθοποιός, τραγουδάει, αυτοεπιβεβαιώνεται δίνοντας ζωή με την κίνηση του στις φιγούρες, παίζει και αυτοσχεδιάζει και δημιουργεί τις δικές του ιστορίες.

Ακτινόγραμμα

1^η φάση (Σεπτέμβριος)

Η αφορμή για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα δόθηκε μετά από συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις αρχές της σχολικής χρονιάς και στο πρώτο δώρο της Ευέλικτης Ζώνης, για τα αγαπημένα τηλεοπτικά προγράμματα και τους αγαπημένους τηλεοπτικούς ήρωες. Οι συμμετέχοντες συζήτησαν και αντάλλαξαν απόψεις. Διαπιστώσαμε ότι στην πλειοψηφία τους είναι ξενόφερτα. Ο Καραγκιόζης, ως ένας ήρωας που έχει άμεση σχέση με τη λαϊκή μας παράδοση, ένα είδος θεάτρου που ψυχαγόησε και διαπαιδαγώγησε γενιές Ελλήνων, προκάλεσε την περιέργεια των περισσότερων παιδιών. Έτσι καταλήξαμε στην επιλογή του ως θέμα για το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης.

Σκοποί

- Να γνωρίσουν οι μαθητές το Θέατρο Σκιών, μέσω του Καραγκιόζη.
- Να ασκηθεί το παιδί στη χρήση του προφορικού και γραπτού λόγου, μέσω της επεξεργασίας των πληροφοριών και των κειμένων, αλλά και μέσω των ασκήσεων υποκριτικής και άλλων δραστηριοτήτων στις οποίες παίρνει μέρος.
- Να γνωρίσει το παιδί ότι το Θέατρο Σκιών όχι μόνο ως θέαμα, αλλά να έρθει σε άμεση επαφή με την παιδαγωγική, αισθητική, καλλιτεχνική, ψυχαγωγική και ψυχοθεραπευτική διάστασή του.

Στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθεί το παιδί στα χαρακτηριστικά, στην προέλευση και την πορεία του Θεάτρου Σκιών στην Ελλάδα.
- Να γνωρίσουν τους ήρωες του Καραγκιόζη.
- Να γνωρίσουν τον μπερντέ και το πολύπλευρο ρόλο του καραγκιοζοπαίχτη.
- Να ασκηθούν τα παιδιά στη δημιουργία γραπτού κειμένου.
- Να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο και τη διαλογική συζήτηση.

- Να εξοικειωθούν με τη διαδικασία έρευνας και άντλησης στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και με τον τρόπο αξιοποίησης αυτών.
- Να εκφραστούν τα παιδιά από εικαστικές δραστηριότητες, ζωγραφική, σχεδίαση, κατασκευές, κόψιμο φιγούρων.
- Να γνωρίσουν ότι το φως δημιουργεί τη σκιά.
- Να γνωρίσουν τα παιδιά μουσικά μοτίβα από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.
- Να γνωρίσουν τους παραδοσιακούς δημοτικούς χορούς που χορεύουν οι ήρωες του Καραγκιόζη.
- Να προσεγγίσουν τα μαθήματα της γλώσσας, των μαθηματικών και της ιστορίας με πρωταγωνιστή τον Καραγκιόζη και την παρέα του.
- Να τονώσουμε την αυτενέργεια των συμμετεχόντων.

Διατυπώθηκαν και καταγράφηκαν πολλές ιδέες από τα παιδιά, σχετικά με τις παραμέτρους του θέματός τους. Καθορίστηκαν πέντε (5) ομάδες των τεσσάρων μαθητών (υπήρχε και μια ομάδα με 5 μαθητές). Έγινε κατανομή των εργασιών.

Η **πρώτη ομάδα** ανέλαβε να βρει στοιχεία για την καταγωγή του Θεάτρου Σκιών και του Καραγκιόζη.

Η **δεύτερη ομάδα** ανέλαβε να βρει πληροφορίες και να καταγράψει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ηρώων του Καραγκιόζη.

Η **τρίτη ομάδα** ανέλαβε να ζωγραφίσει και να σχεδιάσει αφίσες και φιγούρες του Καραγκιόζη.

Η **τέταρτη ομάδα** ανέλαβε να καταγράψει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Καραγκιόζη.

Η **πέμπτη ομάδα** ανέλαβε να βρει θεατρικά έργα και γελοιογραφίες με θέμα του Καραγκιόζη.

Οι ομάδες διαμόρφωσαν και διακόσμησαν κατάλληλα το χώρο της τάξης τους, δημιουργώντας τη γωνιά του Καραγκιόζη.

2^η φάση (Οκτώβριος)

Έγινε εξοικείωση των παιδιών με τη μεθοδολογία και με τον τρόπο λειτουργίας της κάθε ομάδας και καθορισμός του ρόλου του κάθε μαθητή ως μέλος της ομάδας.

Στη συνέχεια τα παιδιά προχώρησαν σε έρευνα και συλλογή πληροφοριών από βιβλία, περιοδικά, ταινίες, μουσικά CD, internet.

Έπειτα έγινε η ταξινόμηση, η ανάλυση και η καταγραφή των πληροφοριών από την κάθε ομάδα, ανάλογα με τη θεματική υποενοότητα που είχε αναλάβει. Κάθε ομάδα παρουσίασε στην τάξη τις πληροφορίες κι έγινε συζήτηση για την πορεία της εργασίας.

Στις 24 Οκτωβρίου 2003 επισκεφθήκαμε το Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο και παρακολούθησαμε την έκθεση αφίσας και φιγούρας του καραγκιοζοπαίχτη Γιάννη Χατζή. Τα παιδιά είδαν από κοντά και βίωσαν τη μαγεία του μπερντέ. Παρακολούθησαν ένα αυτοσχέδιο θεατρικό σκετς με ήρωες του Καραγκιόζη. Είχαν την ευκαιρία να του μιλήσουν και να παίξουν μαζί του. Στο τέλος ο κύριος Χατζής μίλησε στα παιδιά για το ρόλο του καραγκιοζοπαίχτη , για τον τρόπο με τον οποίο κατασκευάζονται οι δερμάτινες φιγούρες του Καραγκιόζη και στο τέλος ξενάγησε τα παιδιά στην έκθεσή του.

3^η φάση (Νοέμβριος)

Οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη και την πρόοδο των εργασιών τους. Οι ομάδες οργάνωσαν και αξιοποίησαν το υλικό , μέσα από **την εκπόνηση ποικίλων εργασιών** .

Διαβάσαμε, γελάσαμε και δραματοποιήσαμε τα παρακάτω θεατρικά σκετς:

- ❖ « Ο Μέγας Αλέξανδρος και ο κατηραμένος όφης»
- ❖ «Ο Καραγκιόζης μάγειρας»
- ❖ «Ο Καραγκιόζης Γραμματικός»
- ❖ «Γηπεδογραφίες»

Τα παιδιά **ζωγράφισαν** με θέμα «Καραγκιόζης».Ζωγράφισαν τη δική τους αφίσα για να διαφημίσουν μια παράσταση Καραγκιόζη.

Στο μάθημα της **μελέτης** και συγκεκριμένα στη διδακτική ενότητα: «Ο ήλιος και το φως , Πώς και γιατί» , τα παιδιά κατανόησαν ότι χωρίς φως δεν υπάρχει σκιά , φτιάχνοντας έναν αυτοσχέδιο μπερντέ και παρατηρώντας τη σκιά των φιγούρων του Καραγκιόζη πάνω σε ένα λευκό λεπτό ύφασμα , στο οποίο πέφτει δυνατό φως , ενώ στον υπόλοιπο χώρο κυριαρχούσε το σκοτάδι.(Σχετική με αυτό το πείραμα είναι η φωτογραφία του εξώφυλλου.) Ακόμα με τη βοήθεια φακού και με τα δάχτυλά τους δημιούργησαν σκιές στον τοίχο.

Τα παιδιά της κάθε ομάδας έφτιαξαν **ερωτηματολόγια** για να βοηθήσουν τους συμμαθητές τους να κατανοήσουν καλύτερα την υποενότητα του θέματος , με την οποία ασχολήθηκαν.

Στο μάθημα της **γλώσσας** τα παιδιά συσχέτισαν γραμματικά φαινόμενα με την αστεία πλευρά του Καραγκιόζη. Ακόμα έγραψαν διαλόγους με ήρωες του Καραγκιόζη και μια φανταστική ιστορία με τον Καραγκιόζη δάσκαλό τους.

Ο Καραγκιόζης στο μάθημα της **ιστορίας**

«επισκέφτηκε» τη Μινωϊκή Κρήτη. Στα **μαθηματικά** έλυσε προβλήματα , πάντα με πολύτιμο βοήθ τα ίδια τα παιδιά.

Στο μάθημα της **μουσικής** άκουσαν κι έμαθαν για μουσικά μοτίβα της παραδοσιακής μουσικής από διάφορα μέρη της Ελλάδας : η «χώρα» ή χασαποσέρβικο που συνοδεύει την είσοδο του Καραγκιόζη στη σκηνή, Δημοτικά τραγούδια από την Πελοπόννησο που συνοδεύουν την είσοδο του Μπάρμπα-Γιώργου, Τραγούδια από τα Ιόνια νησιά που συνοδεύουν την είσοδο του Σιορ-Νιόνιου, λαϊκά τραγούδια που συνοδεύουν την είσοδο του Σταύρακα κ. ά..

Οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν ακόμα βιντεοκασέτες, που είχαν «γράψει» τα παιδιά από την τηλεόραση με παραστάσεις Καραγκιόζη.

Στο μάθημα της **Γυμναστικής** και συνεργασία με το γυμναστή του σχολείου κ. Καραβιδόπουλο Γιώργο τα παιδιά γνώρισαν τα βήματα χορών όπως το χασαποσέρβικο, το καλαματιανό, αλλά και άλλων παραδοσιακών χορών.

4^η φάση (πρώτο δεκαήμερο Δεκεμβρίου)

Οι συμμετέχοντες παρουσίασαν το συλλογικό έργο των ομάδων τους και προχώρησαν σε σύνθεση και καταγραφή των εργασιών τους.

Αφού συνέθεσαν τις εργασίες τους οι ομάδες καταλήξαμε στη δημιουργία μιας κοινής εργασίας.

Σε αυτή τη φάση έγινε αξιολόγηση της συνθετικής εργασίας από τους συμμετέχοντες και από την υπεύθυνη δασκάλα. Η αξιολόγηση έγινε με βάση τους στόχους που θέσαμε στην Α φάση. Κάναμε έλεγχο και προβήκαμε σε τροποποιήσεις , όπου κρίναμε απαραίτητο .Καταλήξαμε στο ομόφωνο συμπέρασμα ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαμε ορίσει αρχικά και το σημαντικότερο από όλα είναι αυτό που είπαν τα παιδιά : « Το

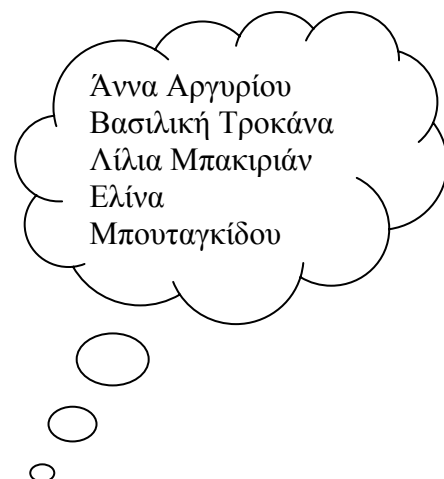
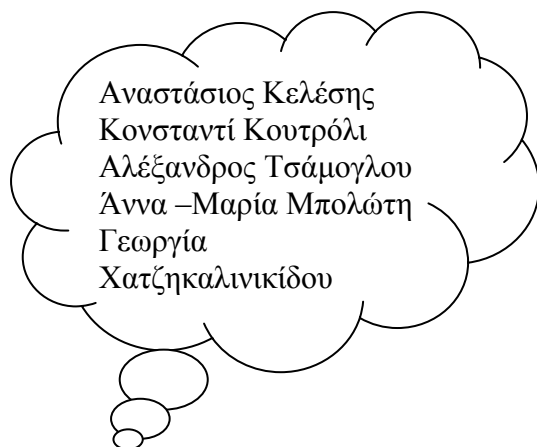

διασκεδάσαμε ! Τον αγαπήσαμε τον Καραγκιόζη και θα μας λείψει!»

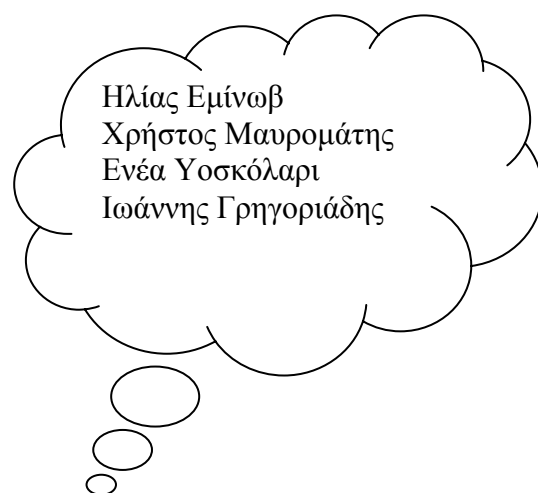
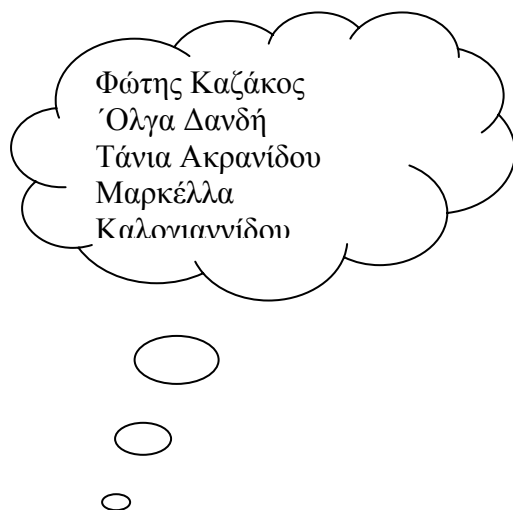
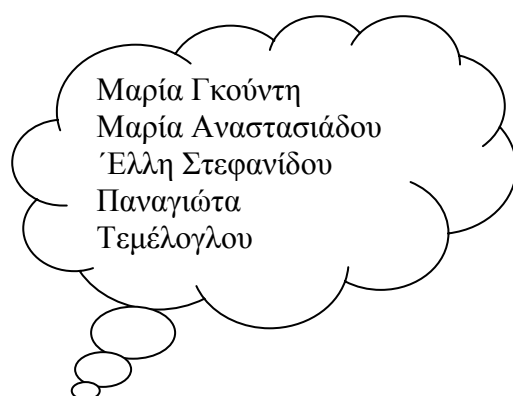
5^η φάση (δεύτερο δεκαήμερο Δεκεμβρίου)

Έγινε καταγραφή της βιβλιογραφίας και καταγράψαμε τα αποτελέσματα της εργασίας μας. Τέλος προχωρήσαμε σε εκτύπωση και βιβλιοδεσία της εργασίας μας.

3^ο Δημοτικό Σχολείο Περαιάς

Γ₁

Δε μου λέτε, τι έργο θα παίξουμε απόψε; Εγώ λέω ένα δικό σας.
Φτιάξτε το με την παρέα σας και όταν είσαστε έτοιμοι ελάτε να κάνουμε πρόβα
...και φέρτε και κάτι να φάμε...
Μην ξεχάσετε όμως να φτιάξετε μια ζωγραφιά για να διαφημίσετε το έργο σας.
Γράψτε τον τίτλο, σημειώστε τη μέρα και την ώρα της δική σας παράστασης.
Καλέστε τους φίλους σας, γίνετε κι εσείς καρνακιοζοπαίχτες και ... ε ρε γλέντια!

ΗΜΕΡΑ

.....

ΠΡΑ

.....

ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΣΚΙΑΣ

Μία ιστορική αναδρομή, πάνω στην ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ του
ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

- Πόσες φορές δεν παίξαμε με τη σκιά μας, που μια μεγαλώνει και μια μικραίνει!
- Πόσες φορές δεν την κυνηγήσαμε, δεν τρέξαμε να την ξεπεράσουμε, δεν κοντοσταθήκαμε να μην την πατήσουμε, δεν κρυφτήκαμε από το φως, για να σταματήσει να μας παρακολουθεί!... Ποιος τη γεννάει τη σκιά μας; **ΤΟ ΦΩΣ**. Όταν έχουμε φως, έχουμε και σκιά.
- Το φως είναι η πηγή της δημιουργίας, της ύπαρξής μας. Πρώτα ο ήλιος, και μετά η φωτιά. Σήμερα στο παιχνίδι με τη σκιά, βοηθάνε και οι ηλεκτρικοί λαμπτήρες. Τόσο παλιά είναι η ύπαρξη της σκιάς. Μαζί με την γέννηση του ήλιου.
- Η σκιά, εξαρτάται πάντα από το φως, και την παρουσία μιας τρισδιάστατης ύπαρξης, έμψυχης ή άψυχης.
- Πολλές θρησκείες, έδωσαν θρησκευτική σημασία στη σκιά.
- Το βασίλειο των σκιών, δεν είναι παρά ένα συνώνυμο, για το βασίλειο των νεκρών, ενώ ονομάζουν τους πεθαμένους «σκιές του παρελθόντος», και αναφέρονται στις σκιές των νεκρών που περιφέρονται κυρίως τη

νύχτα, έξω, ή μέσα σ' ερειπωμένα σπίτια.

- Το πέσιμο της σκιάς, και η αλλαγή διαστάσεων, σύμφωνα με τη θέση του ήλιου, κρύβει μία ... μαγική διαφορούμενη έννοια. Σ' ορισμένα κράτη της Αφρικής, το μεσημέρι θεωρείται η πιο ...δαιμονική ώρα, μιας και ο ήλιος είναι κατακόρυφος, εξαφανίζοντας τέλεια τις σκιές.

- Να γιατί το Θέατρο Σκιών, έχει τόσο παλιές ρίζες, που χάνονται στα βάθη των αιώνων, και οι πηγές δημιουργίας του τόσο σκοτεινές, όσο σκοτεινή είναι και η σκιά.

- Οι διάφορες θεωρίες, τοποθετούν την αρχή του στην ΙΝΔΙΑ την ΙΑΒΑ ή την ΚΙΝΑ. Όμως όλες οι πληροφορίες δείχνουν ότι κατάγεται από την Ασία. Οι παλαιότερες αποδείξεις εμπεριέχονται στα έπη της ΜΑΧΑΜΠΑΡΑΤΑ και της ΤΕΡΙΓΚΑΤΑ. Μα και τα θέματα των έργων του Θεάτρου Σκιών της Ιάβας, της Κεϋλάνης, της Καμπότζης και της Ταϊλάνδης, προέρχονται από την Μαχαμπαράτα και τη Ραμαγιάνα. Η ανάπτυξη του Θεάτρου Σκιών στην Ινδία, είναι γύρω στα 200 π.Χ. .

- Στην Κίνα, εμφανίζεται γύρω στα 200 μ.Χ. από ένα μάγο, που για να παρηγορήσει τον Βασιλιά Βού - Τί, που έχασε τη γυναίκα του, αναπαριστάνει τη σκιά της, πίσω από μια οθόνη. Το Κινέζικο Θέατρο Σκιών, φτάνει σε θαυμαστό βαθμό τελειότητας, και απaráμιλλη αισθητική ποιότητα, γιατί ενσωματώνει διαφορετικές Τέχνες, όπως: Η ζωγραφική, η Χαρακτική, η Μουσική, η μιμητική, δίνοντάς 'τες, σε μια καινούργια έκφραση.

- Καμιάς άλλης χώρας οι φιγούρες, δεν συγκρίνονται σε φινέτσα και λεπτοδουλειά μ' αυτές της Κίνας. Δουλεμένες με κοφτερά μαχαίρια, πάνω σε δέρμα γαιδάρου συνδυάζουν μαστοριά και φαντασία. Λεπτοκομμένες και χαραγμένες φιγούρες, έχουν ύψος γύρω στους 33 πόντους και είναι καμωμένες από 11 κομμάτια: Το κεφάλι, το πάνω και κάτω μέρος του σώματος, δύο μπράτσα, δύο βραχίονες, δύο παλάμες και δύο πόδια.

- Η οθόνη είναι καμωμένη από χαρτί βατόμουρου ή καθαρή άσπρη γάζα, τεζαρισμένη πάνω σε σκελετό μπαμπού, μήκους 8 μέτρων. Βρίσκεται ενάμισι μέτρο πάνω από το έδαφος, διακοσμημένη με μεταξωτά, που κρέμονται και από τις δύο πλευρές.

- Στην παράσταση παίρνουν μέρος: Ο παρουσιαστής, ο βοηθός, και τρεις μουσικοί, που χρησιμοποιούν διάφορα όργανα. Οι παλαιότερες φιγούρες, προβάλλονταν απάνω στο πανί ακίνητες. Είχαν νύχια και ράμφος, όπως οι

ψυχές των νεκρών που συμβόλιζαν.

- Είχε Θρησκευτικό χαρακτήρα. Οι παίκτες ήταν παπάδες, οι ΝΤΑΛΑΓΚ, όπως τους ονόμαζαν. Τα έργα και οι φιγούρες, παρμένες από τη θρησκευτική λατρεία τους ήταν θεότητες, ή Δράκοι.

- Αργότερα έπαψε να είναι αποκλειστικά θρησκευτική τέχνη, και οι φιγούρες, πήραν ανθρώπινη μορφή και κίνηση. Οι παραστάσεις, διαρκούν μέχρι και τέσσερις ώρες.

- Το Θέατρο Σκιών της Κίνας, του Μπαλί και της Ιάβας, μπορεί να είναι τα πιο γνωστά, με παγκόσμια απήχηση, όμως και άλλες χώρες της Απω Ανατολής, έχουν αναπτύξει αυτή τη Λαϊκή Τέχνη, με ενδιαφέρουσες παραλλαγές, όπως η Καμπούτζη και η Ταϊλάνδη.

- Στο ταξίδι του από την Άπω Ανατολή προς τα Δυτικά, η ΠΕΡΣΙΑ είναι ο πρώτος φυσικός σταθμός. Στο Ιράν, τα έργα Σκιών είναι γνωστά μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα.

- Απ' όλες τις Αραβικές χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, μόνο η ΑΙΓΥΠΤΟΣ μας παρέχει τα πρώτα τεκμήρια για Θέατρο Σκιών, παρ' όλο που κάπου κάπου τ' αγνάρια του παρουσιάζονται στα μεγάλα Αραβικά αστικά κέντρα όπως η ΒΑΓΔΑΤΗ και η ΔΑΜΑΣΚΟΣ.

- Μα και στην ΑΛΓΕΡΙΑ, από διάφορες πηγές μαθαίνουμε, ότι το Θέατρο σκιών, ήταν ή αγαπημένη διασκέδαση των κατοίκων, όπου κάποιος ΚΑΡΑΓΚΟΥΣ παρουσιαζόταν σαν ένας φοβερός πατριώτης και εθνεγέρτης, που χτυπούσε με προσβλητικό τρόπο τους Γάλλους τότε αποικιοκράτες.

- Εκτός της Αλγερίας, η ΤΥΝΗΣΙΑ και το ΜΑΡΟΚΟ, έχουν να επιδείξουν ένα δικό τους Θέατρο Σκιών. Η μόνη απ' όλες τις χώρες, που κατέχει τα πρώτα γραπτά κείμενα, παιγμένα σε παραστάσεις Θεάτρου Σκιών, είναι η ΑΙΓΥΠΤΟΣ στις αρχές του 20ου Αιώνα.

- Το θέμα πολλών συζητήσεων και διαφωνιών, ανάμεσα στους ερευνητές, της τέχνης του Θεάτρου Σκιών, είναι ο τρόπος με τον οποίο αυτό ταξιδεύει Δυτικά, φθάνει στη Μεσόγειο, και καταλήγει στην ΤΟΥΡΚΙΑ και την

ΕΛΛΑΔΑ. Το πιο πιθανό είναι να ταξίδεψε μαζί με τους Τσιγγάνους, από την Ινδία.

- Για το πώς ξέφυγε το Θρησκευτικό Θέατρο Σκιών από σοβαρό να γίνει κωμικό, ένας από τους πολλούς - γοητευτικούς θρύλους, λέει, πως ο Χατζηαβάτης είναι εργολάβος στην Προύσα, και χτίζει το σαράι του Πασά.

- Ο Καραγκιόζης, δουλεύει εκεί, σαν αρχιμάστορας - μαραγκός, και λέει χιλιάδες ιστορίες στους εργάτες. Εκείνοι ακούν τον Καραγκιόζη μ' ανοιχτό το στόμα, ... και το σαράι δε λέει να τελειώσει.

- Όταν ο Πασάς ανακαλύπτει το λόγο της αργοπορίας, διατάζει να θανατώσουν τον Καραγκιόζη. Αργότερα όμως ο Πασάς είχε τύψεις για το έγκλημά του αυτό, κι' έπεσε σε βαθιά μελαγχολία.

- Τότε ο Χατζηαβάτης, που είχε ακούσει πολλές ιστορίες απ' τον Καραγκιόζη, κόβει ένα χαρτόνι, του δίνει τη μορφή του Καραγκιόζη, και κάνοντας τη φωνή του, παίζει σ' ένα άσπρο σεντόνι, τις αστείες ιστορίες του Καραγκιόζη.

- Αυτός και άλλοι πολλοί θρύλοι, δείχνουν την σύγχυση που υπάρχει για την είσοδο του Θεάματος στην Τουρκία, ή αλλιώς την Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα.

- Στον Ελλαδικό χώρο εμφανίζεται στα **1841** στο ΝΑΥΠΛΙΟ όπου στην εφημερίδα της εποχής, γίνεται λόγος για τον Καραγκιόζη. Ο πρώτος καραγκιοζοπαίκτης στην Ελλάδα, ήταν ο Μπαρμπα - Γιάννης Βράχαλης. Αμέσως ο Καραγκιόζης γίνεται δεκτός και αγαπητός στην ελεύθερη Ελλάδα, και όπου παίζεται παράστασή του γεμίζει από απλό κόσμο.

- Η απαλλαγή του Καραγκιόζη από τα Τούρκικα στοιχεία, θα γίνει με πολλή σοφία από τον ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΣΑΡΔΟΥΝΗ ή **ΜΙΜΑΡΟ**. στα 1890 στη ΠΑΤΡΑ. Μεγάλος μάστορας και μίμος ο ... Μίμαρος, χτενίζει από τα αισχρά λόγια και άσεμνες εκφράσεις και κινήσεις τον Καραγκιόζη, και σιγά - σιγά του δίνει τη φόρμα που βλέπουμε και σήμερα. Με τον καιρό, γίνεται πια ΣΑΤΙΡΙΚΟ Θέατρο. Χρησιμοποιώντας την παλιά εξουσία (Πασά, Βεζυροπούλα, Βεζίρη, Βεληγκέκα), πρόσωπα που δεν υπήρχαν στο Τούρκικο Θέατρο Σκιών, σατιρίζει την καινούργια εξουσία.

- Από τόπο σε τόπο, προσθέτονται νέοι τύποι, ανάλογα με τις ανάγκες της

περιοχής, από τους οποίους οι πιο ισχυροί, παραμένουν μέχρι σήμερα.

- Στην **Αθήνα**, τον πρωτοβλέπουμε στα 1852 σε συνοικία της Πλάκας.

- Όπως στον Τούρκικο Καραγκιόζη, έτσι και στον Ελληνικό, τα γυναικεία πρόσωπα είναι λιγοστά, γιατί ο παίκτης που κάνει όλες τις φωνές, είναι άνδρας. - Το ίδιο συμβαίνει και στο αρχαίο Ελληνικό Θέατρο, όπου οι ηθοποιοί ήταν άνδρες, που έκαναν και τους γυναικείους ρόλους.

- Μεγάλη ομοιότητα του Καραγκιόζη υπάρχει και με τα πρόσωπα της Αρχαίας Αριστοφανικής Κωμωδίας. Ο Καραγκιόζης φαίνεται σαν ο απόγονος των δούλων των Αριστοφανικών κωμωδιών. Ακόμα λόγω των σταθερών τύπων, υπάρχει μεγάλη συγγένεια και με την Κωμέντια ντε λ'άρτε. Ο ήρωας της Κωμέντια ΠΟΥΛΤΣΙΝΕΛΑ φαντάζει σαν ο πρώτος εξάδελφος του Καραγκιόζη.

- Ανακεφαλαιώνοντας το μικρό σε έκταση αλλά μεγάλο σε διάρκεια αιώνων και απόσταση ηπείρων οδοιπορικό μας, πρέπει να θυμηθούμε:

· Σκοτεινές και βαθιές είναι οι ρίζες του Θεάτρου Σκιών.

· Οι μελετητές συγκρούονται ως προς την καταγωγή του

· Ελληνικού Θεάτρου Σκιών.

· Ο Καραγκιόζης μας και τα πρόσωπα που τον περιστοιχίζουν, είναι καθαρά ΕΛΛΗΝΙΚΟ - ΛΑΪΚΟ - ΘΕΑΤΡΟ.

· Σήμερα στη Μεσόγειο μόνο στην Ελλάδα παίζεται Θέατρο Σκιών, και σε τόσο μεγάλο ακροατήριο.

- Και λίγα λόγια για τους Έλληνες παίκτες:

- Ο Καραγκιοζοπαίκτης, είναι ένας μεγάλος δημιουργός. Μόνος του κατασκευάζει τις φιγούρες του, τις ζωγραφίζει και τις σκαλίζει από δέρμα μεγάλου ζώου.

- Μόνος του φτιάχνει τα σκηνικά. Μόνος του κάνει όλες τις φωνές, και τα έργα που παίζει, δεν είναι γραμμένα σε κείμενο, αλλά στη μνήμη κάθε Καραγκιοζοπαίκτη, από τον καιρό που ήτανε βοηθός. Δηλαδή από στόμα σε στόμα, από Καραγκιοζοπαίκτη σε βοηθό, σαν το Δημοτικό τραγούδι,

ανήκει κι αυτό στον Παραδοσιακό - λαϊκό λόγο.

- Ο Καραγκιοζοπαίκτης, κάνει τη Σκηνοθεσία, τη μουσική επιμέλεια, προετοιμάζει με τη φαντασία του τα διάφορα εφέ. Επίσης εκείνος μόνος του, κατασκευάζει τη σκηνή του, δίνοντας τη δική του αρχιτεκτονική. Δηλαδή, ο Καραγκιοζοπαίκτης πρέπει να είναι ένα πολύπλευρο ταλέντο.

- Η πιο γόνιμη περίοδος που ανθεί το Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο Σκιών, είναι από το 1915 μέχρι το 1950 όπου στην περίοδο αυτή, δημιουργούνται τα περισσότερα έργα, απ' αυτά που παίζονται και σήμερα, και γεννιούνται οι μεγαλύτεροι καραγκιοζοπαίκτες. Κάθε γειτονιά έχει το δικό της μαντράκι, που γεμίζει κάθε βράδυ από πλήθος κάθε ηλικίας.

- Τη δυναμική πορεία του θεάματος την ανακόπτει βίαια η τεχνολογία και η ανάπτυξη της 7ης τέχνης, του Κινηματογράφου, και αργότερα της τηλεόρασης.

- Σήμερα, το θέαμα, βρίσκεται και πάλι σε άνοδο, χωρίς όμως τα κλασσικά μαντράκια, με τον κισσό και το αγιόκλημα, χώρος που ξεκίνησαν οι μεγαλύτεροι καραγκιοζοπαίκτες.
- Πηγή : <http://surf.to/panos>

Απαντώ στις ερωτήσεις....

✓ Σε ποιες χώρες εμφανίστηκε αρχικά το Θέατρο Σκιών ;

✓ Ποιας χώρας ξεχωρίζουν οι φιγούρες και γιατί;

✓ Πώς έφτασε το Θέατρο Σκιών στην Ελλάδα;

✓ Τι γνωρίζεις για το θρύλο του Καραγκιόζη;

✓ Πότε εμφανίζεται το Θέατρο Σκιών στην Ελλάδα και σε ποια πόλη;

✓ Ποιους Καραγκιοζοπαίχτες γνωρίζεις;

✓ Τι ακριβώς κάνει ο Καραγκιοζοπαίχτης;

✓ Πότε γνωρίζει το ελληνικό Θέατρο Σκιών τη μεγαλύτερη του άνθηση;

Η Μαγεία του Ελληνικού Παραδοσιακού Θεάτρου Σκιών

Πολύ πριν από τις ημέρες της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου, ή και ακόμα του κινηματογράφου, μια διαφορετική μορφή διασκέδασης αναπτύχθηκε στην Ελλάδα μέσα από τις τοπικές παραδόσεις του Έθνους μας. Γνωστό σαν **Θέατρο σκιών** ή «**Ο Καραγκιόζης**», περιελάμβανε χάρτινες κούκλες που ενσαρκώνονταν από τους καραγκιοζοπαίχτες που στεκόταν πίσω από την λευκή σκηνή (ένα κομμάτι ρούχο ή σεντόνι), το οποίο φωτιζόταν με κάποιας μορφής φωτισμού.

Ο **Καραγκιοζοπαίχτης** που στεκόταν πίσω από την φωτιζόμενη οθόνη κινούσε με τέχνη τις κούκλες που παρουσίαζαν πάντοτε ανθρώπους. Ο Καραγκιοζοπαίχτης έδινε ζωή στις κούκλες με τη φωνή του που άλλαζε για κάθε χαρακτήρα, και αλλάζοντας την πλοκή σύμφωνα με την έμπνευσή του. Στην πραγματικότητα ήταν υπεύθυνος για όλα τα κομμάτια του έργου, καθώς ήταν μίμος, συγγραφέας, μουσικός, τραγουδιστής και σκηνοθέτης.

Ο **Καραγκιόζης** είναι κομμάτι της λαϊκής παράδοσής μας, που δίνει τη δυνατότητα να εκφραστούν και να ξεχωρίσουν ολοζώντανοι οι διάφοροι χαρακτηριστικοί τύποι της ελληνικής κοινωνίας καθώς και η δομή και η λειτουργία της. Ο Καραγκιόζης με τον οποίο μεγάλωσαν γενιές και γενιές, μιλώντας απλά, ομολογεί με ειλικρίνεια ακόμα και σήμερα, όσα δεν μπορούν οι άνθρωποι να εκφράσουν.

Η Μαγεία του Ελληνικού Παραδοσιακού Θεάτρου Σκιών

Πολύ πριν από τις ημέρες της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου, ή και ακόμα του κινηματογράφου, μια διαφορετική μορφή διασκέδασης αναπτύχθηκε στην Ελλάδα μέσα από τις τοπικές παραδόσεις του Έθνους μας. Γνωστό σαν **Θέατρο σκιών** ή «**Ο Καραγκιόζης**», περιελάμβανε χάρτινες κούκλες που ενσαρκώνονταν από τους καραγκιοζοπαίχτες που στεκόταν πίσω από την λευκή σκηνή (ένα κομμάτι ρούχο ή σεντόνι), το οποίο φωτιζόταν με κάποιας μορφής φωτισμού.

Ο **Καραγκιοζοπαίχτης** που στεκόταν πίσω από την φωτιζόμενη οθόνη κινούσε με τέχνη τις κούκλες που παρουσίαζαν πάντοτε ανθρώπους. Ο Καραγκιοζοπαίχτης έδινε ζωή στις κούκλες με τη φωνή του που άλλαζε για κάθε χαρακτήρα, και αλλάζοντας την πλοκή σύμφωνα με την έμπνευσή του. Στην πραγματικότητα ήταν υπεύθυνος για όλα τα κομμάτια του έργου, καθώς ήταν μίμος, συγγραφέας, μουσικός, τραγουδιστής και σκηνοθέτης.

Ο **Καραγκιόζης** είναι κομμάτι της λαϊκής παράδοσής μας, που δίνει τη δυνατότητα να εκφραστούν και να ξεχωρίσουν ολοζώντανοι οι διάφοροι χαρακτηριστικοί τύποι της ελληνικής κοινωνίας καθώς και η δομή και η λειτουργία της. Ο Καραγκιόζης με τον οποίο μεγάλωσαν γενιές και γενιές, μιλώντας απλά, ομολογεί με ειλικρίνεια ακόμα και σήμερα, όσα δεν μπορούν οι άνθρωποι να εκφράσουν.

Ο Καραγκιόζης του Ροζάκι

Ο Καραγκιόζης

Η λέξη Καραγκιόζης είναι τούρκικη, από το *καραγκιόζ* που σημαίνει μαυρομάτης. Στη σημερινή εποχή η λέξη σημαίνει ένα πρόσωπο αστείο. Ο ελληνικός Καραγκιόζης παίρνει τη δική του μορφή, απόλυτα διαφορετική απ' αυτού του τούρκικου Καραγκιόζη.

Ο Καραγκιόζης ανήκει στην κατηγορία του **Θεάτρου Σκιών**. Είναι πραγματικό θέατρο με διάλογους, αλλά και με έντονη δράση. Περιέχει αναπαραστάσεις επεισοδίων από την ταραχώδη ζωή του ήρωα. Το «ρεπερτόριο» των επεισοδίων είναι απέραντο και αναρίθμητοι οι συμπρωταγωνιστές. Τα κτίρια του σκηνικού του Καραγκιόζη είναι : η καλύβα του ήρωα, από τη μια και από την άλλη το Σαράι του πασά.

Οι φιγούρες είναι φτιαγμένες από χαρτόνι με διάτρητες τις γραμμές των λεπτομερειών του σώματος και της φορεσιάς. Οι μορφές-φιγούρες του ελληνικού θεάτρου σκιών είναι λιτές, απλές. Οι διάφοροι τύποι ξεχωρίζουν απόλυτα ο ένας από τον άλλο. Υπάρχει ατομικό τραγούδι, με το οποίο αναγγέλλεται η εμφάνιση πάνω στη σκηνή του κάθε προσώπου.

Ο ελληνικός Καραγκιόζης είναι βαθύτατα **πατριώτης**.

Αξιότιμα παιδιά η παράσταση
του Καραγκιόζη αρχίζει....

Απαντώ στις ερωτήσεις:

1. Σε ποια κατηγορία Θεάτρου ανήκει ο Καραγκιόζης;

---

2. Από τι υλικό ήταν φτιαγμένες οι κούκλες-φιγούρες του Καραγκιόζη;

---

3. Πώς ονομάζεται αυτός που παίζει Καραγκιόζη ;

4.Τι σημαίνει στα τουρκικά Καραγκιόζης;

---

5. Ποια είναι τα κτίρια του σκηνικού του Καραγκιόζη;

Ο μπερντές

- Ο μπερντές είναι η πρώτη εικόνα που προσελκύει το κοινό στην παράσταση. Αποτελείται από το τελάρο , στο οποίο καρφιτσώνουμε το πανί. Στο κάτω μέρος του μπερντέ υπάρχει μια ζωγραφιά, η ποδιά , όπως ονομάζεται.
- Ο φωτισμός είναι το κυριότερο σημείο του μπερντέ . Οι λάμπες στηρίζονται σε πηγάκια στο πάνω και κάτω μέρος του τελάρου.

Τραγούδια, Μουσική και ήχοι του Καραγκιόζη

- Πριν αρχίσει η παράσταση, ακούγεται ο ήχος ενός κουδουνιού. Είναι ο ήχος που μας καλεί να σταματήσουμε κάθε ψίθυρο και να προσηλωθούμε στην παράσταση.
  - Στη συνέχεια ακούγεται το γνωστό κομμάτι **χασαποσέρβικο η «χόρα»**.
- Στην αρχή της παράστασης έρχεται πρώτος ο Καραγκιόζης και τα κολλητήρια και λένε ένα τραγούδι, το «σαράντα το βαρίκοκο και εξήντα το λεμόνι», μετά χαιρετάνε κι αρχίζει η παράσταση.
- Κατά την παράσταση ακούγονται διάφοροι ήχοι πίσω από τον μπερντέ, ήχοι από ξύλο, χαρτόνι, από τις παλάμες και άλλα. Οι ήχοι αυτοί, συνδέονται με την παράσταση, δηλαδή με τις κινήσεις των φιγούρων και με εκείνο που θέλουν να εκφράσουν
- Απλά υλικά, πράγματα καθημερινής χρήσης, αρκούν για να δώσουν σε μια παράσταση του Θεάτρου Σκιών όλους τους ήχους που χρειάζεται για να γίνει ζωντανή και συναρπαστική.
- Η μουσική «συνοδεύει» τον ήρωα στη σκηνή, μέχρι ν' αρχίσει το διάλογο με κάποιον άλλον. **Ο κάθε ήρωας έχει δικό του τρόπο ομιλίας και δική του μουσική συνοδεία**, η οποία έχει άμεση σχέση με την προσωπικότητα του, την καταγωγή του κ.λ.π.(π.χ. ο μάγκας ο Σταύρακας συνοδεύεται από ένα ρεμπέτικο και ο Ζακυνθινός από μια επτανησιακή καντάδα)
- Σε μια παράσταση Καραγκιόζη ακούγεται μια ποικιλία ελληνικής μουσικής που μας ταξιδεύει στα Επτάνησα, στην Κρήτη, στη Ρούμελη και αλλού.
- Η παράσταση κλείνει πάντα με ήχους ενός καλαματιανού που το ζητά ο Καραγκιόζης από το «Μανέστρο» και το χορεύει μαζί με το Χατζηαβάτη χαιρετώντας τους θεατές.

Ο Καραγκιόζης

Ο Καραγκιόζης είναι άσχημος με το ένα του χέρι πολύ μεγάλο, με καμπούρα και με μεγάλη μύτη. Εφευρετικός, αστείος, καλόκαρδος, πονηρός, γενναιόδωρος, καταφερτζής, πεινασμένος, αλλά και αισιόδοξος.

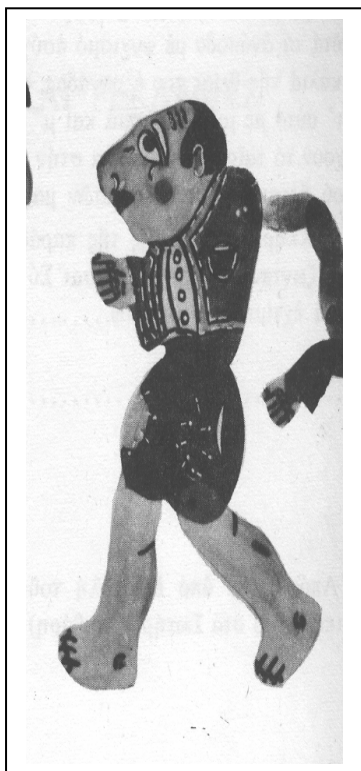
Είναι θεόφτωχος και κατοικεί με την οικογένειά του σε μια ετοιμόρροπη καλύβα.

Δεν ξέρει καμιά τέχνη, αλλά ανακατεύεται παντού και προσπαθεί με πονηριές και τεχνάσματα να ζήσει την οικογένειά του. Κατορθώνει να ξεπερνά πάντα τις δυσκολίες.

Καθώς βγαίνει στη σκηνή. Όλοι τον υποδέχονται με γέλια. Είναι αγαπητός από το λαό.

Έχει γυναίκα την Αγλαΐα Καραγκιόζαϊνα, 3 παιδιά, τα κολλητήρια και θείο τον Μπαρμπα-Γιώργο.

Ο καλύτερός του φίλος είναι ο Χατζηαβάτης.

... και σου μαγειρεύω μου, να σου πάρω ένα παγωτό.

ΜΥΡΙΚΟΓΚΟΣ: "Ααα από τόν πολύ χορό ιδρωσε τό μάτι μου.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Λοιπόν, άξιότιμοι κύριοι - κύριοι - κυρίες και παιδιά. Καλησπέρα πέρα για πέρα. 'Απόψε ό μπερτές μας έχει μιά ώραία και καλή παράσταση. Παρακαλώ καθήστε να διασκεδάσετε. 'Η παράστασή μας είναι «'Ο Καραγκιόζης Γιατρός». 'Απόψε θά ξεποδαριαστούμε στό γλέντι. Θά φάμε θά πιούμε και νηστικοί θά κοιμηθούμε. Τί κάθομαι και δέν πάω να έτοιμάσω τήν παράσταση;

Έχω και αυτή την πείνα που όλη την ώρα μου ανακατεύει την κοιλιά μου...

➤ Με ποια επίθετα θα χαρακτήριζες τον Καραγκιόζη;

➤ Τι σου αρέσει στον Καραγκιόζη;

➤ Ποια φράση του Καραγκιόζη σου αρέσει και γιατί;

Χατζηαβάτης

Ο Χατζηαβάτης είναι ο μεσολαβητής που αναλαμβάνει να εκτελέσει όλες τις δουλειές του Πασά. Χρησιμοποιεί πάντα τον Καραγκιόζη ως συνεργάτη και συνήθως τα κάνουν θάλασσα. Για να κάνει επίδειξη μιλάει καθαρευουσιάνικα. Πάντα αχώριστος με το φίλο του Καραγκιόζη.

Εικονίζεται συνήθως να κρατάει το γενάκι του.

Ο Μπάρμπα - Γιώργος

Θείος και προστάτης του Καραγκιόζη, ο φόβος και ο τρόμος του Βεληγκέκα. Είναι γνήσιο παλικάρι από τη Ρούμελη. Μιλάει χωριάτικα και θαυμάζει τον Καραγκιόζη για τα γράμματα που ξέρει, αλλά και δεν τον εμπιστεύεται και συνέχεια τον φωνάζει «λουπουδύτ».

Είναι τσέλιγκας , έχει περιουσία και πρόβατα, είναι αγαθός, συμπεριφέρεται άκομψα και εκδηλώνει ασυνήθιστη τιμιότητα και ειλικρίνεια.

Η είσοδός του στη φωτισμένη οθόνη συνοδεύεται από το ανάλογο δημοτικό τραγούδι .

Η Αγλαΐα

Η Αγλαΐα είναι η γυναίκα του Καραγκιόζη. Είναι πάντα υπομονετική με τα καμώματα του Καραγκιόζη, ο οποίος της λείει πολλές φορές ψέματα και αυτή θέλει πάντα να μαθαίνει που βρίσκεται ο Καραγκιόζης. Την φωνάζουν Καραγκιόζαινα. Συνήθως την ακούμε να φωνάζει μέσα από την παράγκα, αλλά τη βλέπουμε σπάνια.

Κολλητήρι

Το μικρότερο από τα τρία παιδιά του Καραγκιόζη . Μικρογραφία του πατέρα του, μιλάει με μπεμπεδίστικη φωνή, αλλά είναι τετραπέρατος.

Κοπρίτης – Μυρικόγκος

Τα άλλα δυο παιδιά του Καραγκιόζη.

Ο Μορφονιός

Νέος, κομψός, νάνος, με μεγάλο κεφάλι και πολύ μεγάλη μύτη. Είναι λιγόψυχος, φαντασμένος και λιποθυμάει εύκολα. Τον χαρακτηρίζει η άγνοια της πραγματικότητας.

Ο Νιόνος ή Διονύσιος

Ο Διονύσιος είναι ντυμένος πάντα σαν κόντες. Μιλά τόσο γρήγορα που ο Καραγκιόζης του λέει «Πάψε, γαλιάντρα».

Είναι Ζακυνθινός από αρχοντική οικογένεια. Χρησιμοποιεί ιταλικές λέξεις και εκφράσεις. Είναι πολύ προσεχτικός και ασχολείται με τις λεπτομέρειες.

Η είσοδός του στη σκηνή γίνεται με καντάδα. Ο Καραγκιόζης τον κοροϊδεύει κάνοντάς του δήθεν δεύτερη φωνή.

Σταύρακας

Μιλάει, σκέφτεται και συμπεριφέρεται μάγικα. Πάντα κάνει τον παλικαρά, αλλά συνήθως τρώει ξύλο. Μπροστά στην απειλή το γυρίζει στην πλάκα. Συχνάζει στις ταβέρνες, γι' αυτό είναι συχνά μεθυσμένος.

Ο Πασάς

Ο πασάς έχει το ρόλο του ανώτατου άρχοντα. Μιλάει μια γλώσσα ανάμικτη. Κατώτερος από βεζίρη, Αντιπροσωπεύει την τουρκική εξουσία και γενικά την εξουσία.

Συνήθως αναθέτει διάφορες δουλειές και μεσιτείες στο Χατζηαβάτη. Είναι άνθρωπος ήρεμος και με πολλούς καημούς, γι' αυτό και τραγουδάει αμανέδες. Είναι το εντελώς αντίθετο από τον πάμπτωχο Καραγκιόζη, γιατί είναι πολύ πλούσιος.

Βεληγκέκας

Φύλακας του Πασά. Κουτός, ακοινώνητος, μιλάει φριχτά ελληνικά. Είναι αιώνιος εχθρός του Καραγκιόζη.

Ο Εβραίος

Τον φωνάζουν Σολομών Δανέλια ή Αβραμικό ή Ιακώβ. Παριστάνειτον πλούσιο Εβραίο από τη Θεσσαλονίκη. Πολύ φιλοχρήματος, πανούργος, τσιγκούνης. Μιλάει σπασμένα ελληνικά, ανακατεμένα με ισπανικές λέξεις. Ο εβραίος είναι μια ευχάριστη φιγούρα, γιατί έχει αρθρώσεις σε δυο μεριές κι όταν χορεύει και τραγουδάει κουνιέται η μέση του και το κεφάλι του σαν να είναι «ξεβιδωμένος» και οι θεατές γελούν πολύ με αυτό.

Οι ήρωες είπαν...

Καραγκιόζης : -Τις καρπαζιές που έφαγα, να είχα δεκάρες... Θα έχτιζα διώροφο! Θα είχα κι αμαξάρες!

Χατζηαβάνης : Ακούσατε , ακούσατε! Αχ Καραγκιοζάκο μου...

Καραγκιόζαινα : -Τι ήταν να του πω ότι αντέχω στην πείνα ... αμέσως με παντρεύτηκε!

Κολλητήρι : - Αυτός βάλεσε πλώτος

Μορφονιός : - Τέτοιο ομορφόπαιδο και να με μπερδέψουν με τη μαϊμού; Ουίτ!

Σταύρακας : -Αδερφάκι μου ...οι μάγκες ξεθώριασαν τη σήμερα ημέρα!(Μεταξύ μας κι εγώ με το ζόρι κρατιέμαι!) Βαρδάτε όρη και βουνά!

Μπαρμπα-Γιώργος : Του Καραγκιόζικου του βιου μου ,έχει στου μάτ' ...Πού είσι μωρέ θεομπαίχτ' ; Λουποδύτ'!

Νιόνιος : -Ψυχή τση ψυχής μου!

**- Ελάτε να φάμε, να πιούμε
και
νηστικοί να κοιμηθούμε!**

Ο Καραγκιόζης μέσα από τα αστεία του

Τ' αστεία του Καραγκιόζη μας διασκεδάζουν και μας κάνουν να νιώθουμε ευχάριστα. Δίνουν την ευκαιρία να γνωρίσουμε όλα τα ελαττώματά του, τα προτερήματά του, τις αδυναμίες του κ.λπ. Τον βλέπουμε να φοράει αταίριαστα ρούχα , γιατί δεν έχει άλλα κι έτσι γίνεται **κωμικός με την εμφάνισή του και μόνο.**

Χατζηαβάτης : Βρε, τρομάρα να σουρθεί φορές γραβάτα και δε φορές πουκάμισο;
Καραγκιόζης : Ναι ρε Χατζατζάρη, είναι ντεκολτέ.

Για να χορτάσει την πείνα του είτε ονειρεύεται , είτε σκαρφίζεται διάφορους πολύ έξυπνους τρόπους.

Καραγκιόζης : Τι φασαρία, και αυτές οι μουσικές με ξυπνήσαμε και ονειρευόμουνα ότι είχε πιάσει καρβελοβροχή και μάζευα καρβέλια ο γρουσούζης, τι πείνα είναι αυτή που έχω ρε παιδιά, η κοιλιά μου κάνει σαν τούρκικος αργιλές.

Έχει μια αφέλεια , η οποία τον κάνει κωμικό.

**Χατζηαβάτης : Βρε Καραγκιόζη, ξυπόλητος είσαι;
Καραγκιόζης : Φαίνεται πολύ;**

Χατζ: Από κηπουρός ξέρεις;...
Καρ: Ξέρω.
Χατζ: Από καμαριέρης ξέρεις;
Καρ: Ξέρω.
Χατζ: Από αμαξιάς ξέρεις;
Καρ: Ξέρω.
Χατζ: Από θυρωρός ξέρεις;
Καρ: Ξέρω.
Χατζ: Από ...
Καρ: Ξέρω...
Χατζ: Από ...
Καρ: Ξέρω ...
Χατζ: Τι ξέρεις βρε τρομάρα να σουρθεί άσε να σου πω πρώτα.
Καρ: Από όλα ξέρω παιδάκι μου. Είμαι πολύ-ξερός.

Καρ: Έλα εδώ Κολλητήρι.
Κολλ: Εδώ είμαι μπαμπάκο... έφερες τίποτα να φάμε;
Καρ: Όχι μωρέ αχόρταγε ... Τις προάλλες δεν έφαγες ψωμί κι ελιές;

Καρ: Εεεεεπ! Για που το βάλατε; Δεν μου λέτε, διαβάσατε για να πάτε στο σχολείο; Για να σας κάνω μερικές ερωτήσεις για να δω τι μάθατε. Δε μου λες Κολλητήρι τα παιδιά του Ζεβεδαιού ποιον είχαν πατέρα;

Κολλ: Ε..... δεν ξέρω.

Καρ: Για πες μου εσύ Κοπρίτη;

Κοπρ: Ε καλά. Αυτό είναι εύκολο. Τον Ηρακλή.

Καρ: Μπράβι παιδιά μου! Σαΐνια μου είστε και τα δύο. Για πείτε μου τώρα πόσο κάνει δύο και δύο;

Κοπρ: Ε..... δεν ξέρω

Κολλ: Ε καλά. Αυτά τα παίζω στα δάκτυλα! Δύο και δύο κάνει φυσικά οχτώ!!!

Καρ: Μπράβο! Παιδάκια μου ελάτε τώρα να σας δώσω το δώρο σας και να φύγετε στο σχολείο. (τους ρίχνει φάπες)

Κοπρ: Μα γιατί βαράς καλέ πατέρα;

Καρ: Γιατί βρε αχαϊρευτα δύο και δύο δεν κάνει οχτώ αλλά δέκα. Φύγετε τώρα από μπροστά μου

Το χρονικό της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940

Ο Καραγκιόζης στην Κορυτσά,
Μια επίκαιρη κωμωδία που γράφτηκε
Απ' τον καραγκιοζοπαίχτη της εποχής Μ. Ρούλια

(Η σκηνή παριστάνει δεξιά λόφο με λίγα δέντρα, και αριστερά ψηλότερο λόφο , απ' όπου διακρίνονται μερικοί Ιταλοί στρατιώτες με φτερά στα καπέλα τους)

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ (χωρίς να φαίνεται): Άκ που σου λιέου γω, κυρ-λοχαγέ, δεν είν' ανάγκη να χαλάσουμ' τα τσαρούχια μας και τις σφαίρες μας να τους κυνηγάμ' κει σα πάν' .Τουώρα θα στους κάν' ιγώ να 'ρθουν σα 'δω τρέχοντας.

(Βγαίνει στο λόφο και δείχνει μια κουραμάνα και μια караβάνα γεμάτη μακαρόνια, ενώ φωνάζει) :Πού είστ' ουρέ μακαρονάδες του καρατά!Ματζάρε νόστρουμ κακούός ψουόφους να σας έρθ' ...

ΙΤΑΛΟΣ : Ματζάρε νόστρουμ σινιόρ τσολιά;

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ:Τι νόστρε και μόστρε, ρε κουτουρνίθ' . Έλα να φας και να γλείφ' ς τα δάχτυλά σου...

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ (κοιτάζοντας πάντα κατά τους Ιταλούς) : Α είστε , ρε ζλάπια, που με κυττάτ σα χαζοί. Ματζάρε.

ΙΤΑΛΟΙ (πετώντας τα όπλα τους και κρατώντας κουτάλια, ορμούν προς το μέρος του μπαρμπα-Γιώργου με τα χέρια ψηλά): Ματζάρε, ματζάρε!Βίβα λα μπέλλα Γκρέτσια. Βίβα σινιόρο τσολιά.

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ: Και βέβαια ζήτου μου και μετά ζήτου μου, κουτογαλιά...

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ : (κοιτάζοντας τους Ιταλούς): Ουρέ Καραγκιόζο, έχεις δει ποτέ σου τσαλαπετεινούς πά ' να πει;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : Όι, γιατί;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ :Γιατί βλέπω να ροβολάνε κατά δώθενε κάτι τσαλαπετανούδια μεγάλα σα στρουθοκάμηλες με φτερά στο κεφάλι και κάτι μακριά πόδια!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Άλλου είδους ταραχή και τούτη. Δεν είναι τσαλαπετεινοί, παιδί μου, είναι παγώνια , δε βλέπεις τα λοφία πόχουν στο κεφάλι τους ...

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ : Κάντε γρήγορα ρε ζλάπια, και μούδιασε το χέρι μου ...

ΕΝΑΣ ΤΣΟΛΙΑΣ : (Προβάλλοντας στο βουνό) : Κυρ-λουχία, είπ' ου κυρ-λοχαγός να' ρθείς κατ' για να μπας και σου ρίξουν οι Ταλιάνοι!...

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ : Ποιοι να μ' ρίξουν ουρέ ζαγάρ. Αυτουνού 'φτου έρχονται να ριχτούν στου μάσσα. Έχουν ξελιγωθεί απ' του βραστού καλαμπόκι οι άμοιροι.

ΤΣΟΛΙΑΣ : Είν' τα κόλλυβα του Μουσσολινέτου τους.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ : Ουρέ Καργκιόζο, ούτε παγώνια δεν είν' αυτούνοι, τζογούλα μου. Δεν κοιτάς πά' να πει που χουνε πόδια και χέρια;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : Τότε θα είναι φραγκόκοτες...

Σε λίγο (ενώ έρχονται τσολιάδες και παίρνουν τους Ιταλούς) : Κι εμείς ρε θείε, νηστικοί θα μείνουμε;

(ακούεται σάλπιγγα, εμφανίζεται ένας τσολιάς.)

ΤΣΟΛΙΑΣ :Κυρ-λοχία, έπεσε' η Κορυτσά και ο λόχος μπαίνει στη γραμμή.

ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ : Αει πάμ' και ζήτω μας. Γεια σ' Καραγκιόζ' κι άμα ξεχουλιάσεις έλα κει να φας.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ :Και η μισή караβάνα μακαρόνια , ρε θείε;

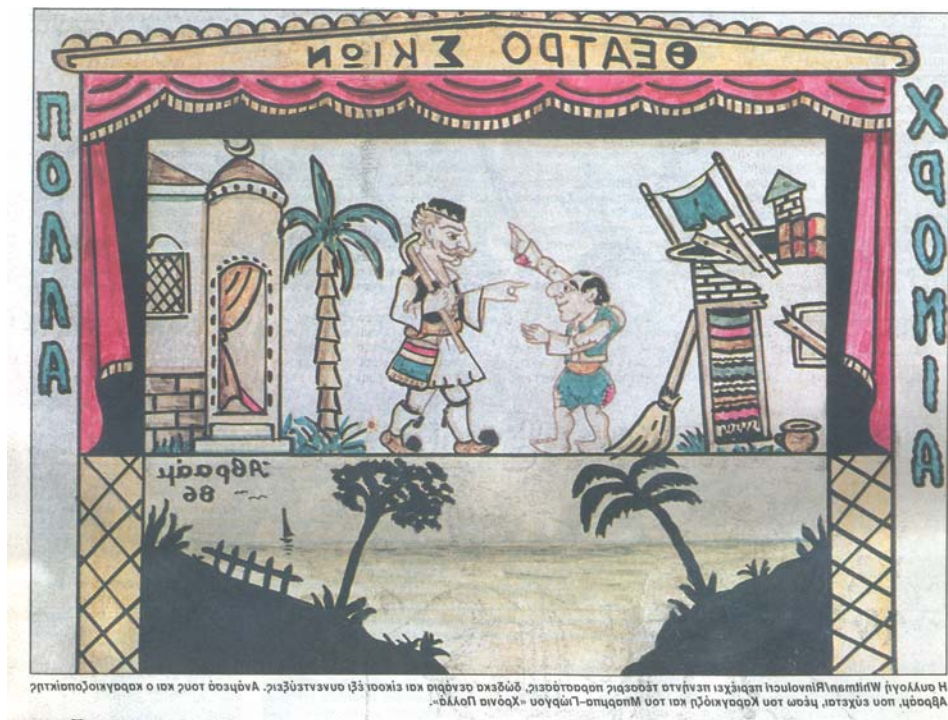
ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΩΡΓΟΣ : ν'Ψ' ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΓΑΜΕ...Τουώρα του καζάνι φουρτώθηκε στα μουλάρι.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : Κι εγώ, ρε γρουσουζή, γιατί ήμουνα εδώ; Δεν μπορούσαν να μου τα φορτώσουν εμένα;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ: (εμφανιζόμενος με στολή τσολιά) : Μωρέ πενταρούθουνε ,εσύ δε θα 'ρθεις μαζί μας, ε! Εγώ τόμου και νικάμε έτσι πανουτάρι πάω για την Κορυτσά.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ :Κι εγώ για την Κορυτσά και τα κορίτσια της θα πάω, μόνο σα βλάκας πάω νηστικός ... Αλλά δεν πειράζει , ρε φίλε...Ας νικήσουμε και άλλη μια τέτοια νίκη και ας ξεμείνω νηστικός...Μικρό το καζίκι.

Εφημερίδα «Η Νίκη» , 1.3.1941

Απαντώ στις ερωτήσεις ...

- Ποιος είναι ο τίτλος του άρθρου; Σε ποια εφημερίδα δημοσιεύτηκε και πότε;

- Τι συνέβαινε τότε στην Ελλάδα;

- Που εξελίσσεται η σκηνή του έργου;

- Τι συζητάνε ο Καραγκιόζης και ο Χατζηαβάτης;

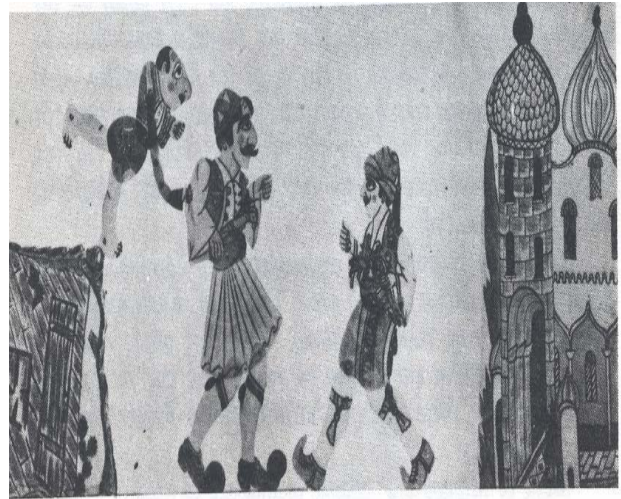

▲ Ο Καραγκιόζης. Φιγούρα του θεάτρου σκιών.

■ Το κολλητήρι μπερδεύτηκε και δε θυμάται ποιες λέξεις λέγονται άρθρα. Είναι παγωτό με σοκολάτα ή μικρές λεξούλες που μας δείχνουν το γένος. (Υπογράμμισε με κόκκινη μπογιά τη σωστή απάντηση).

Μπορείς να βοηθήσεις τον Καραγκιόζη να βρει τις απαντήσεις;

■ -Μπαμπάκο τι μας δείχνει ο ενικός αριθμός και τι ο πληθυντικός αριθμός;

■ -Μπαμπάκο ποιο είναι το οριστικό άρθρο;

■ -Μπαμπάκο πότε χρησιμοποιώ το η και πότε το οι;

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : Κολλητήρι πόσο κάνει 9 φορές το 16 ;

ΚΟΛΛΗΤΗΡΙ : 144 μπαμπάκο!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : Ρε τι γιο σαΐνι που έχω. Όλα τα βρίσκει. Μέχρι τώρα του έβαλα 3 πολλαπλασιασμούς και 3 προσθέσεις . Σε όλα απάντησε το τσακάλι! Αν δε με πιστεύετε δέστε και μόνοι σας .

ΚΟΛΛΗΤΗΡΙ : Μπαμπάκο απάντησα σωστά ;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ : (Ωχ ! Τώρα τι του απαντάνε;!) Σσσς! Τσιμουδιά ! Εδώ μόνο εγώ ρωτάω, μαθητή Κολλητήρι. Παιδιά κάντε κι εσείς τις πράξεις και πέστε μου κι εμένα.

Θέλω να ξέρω. Σε λίγες μέρες πρέπει να τους δώσω τους βαθμούς Κελσίου...

16	27	40	24	470	378	234
X 9	3	4	5	+ 326	+ 224	+ 537
144						

Προβλήματα... της παρέας του Καραγκιόζη!

1. Κολλητήρι : - Μπαμπάκο, η Τρίτη τάξη του σχολείου μας έχει 12 αγόρι. Τα κορίτσια είναι 3 περισσότερα. Πόσες σοκολάτες θα αγοράσουμε για να κεράσω όλα τα παιδιά της τάξης μου;

Λύση

Καραγκιόζης : _____

2. Καραγκιόζης : - Ο μπαρμπα –Γιώργος μ' έδωσε 100 €. Θέλω να αγοράσω ένα πανταλόνι για το κολλητήρι που κάνει 36 € , παπούτσια για το Μυρικόγκο που κάνουν 25 € και ένα φόρεμα της Αγλαΐας που κάνει 35 € . Πολύ στεναχωριέμαι ότι δε θα μου φτάσουν ... Τι λες κι εσύ Χατζατζάρη;

Λύση

Χατζατζάρης : _____

3. Ο Καραγκιόζης φωνάζει το κολλητήρι και του λέει :
  - Πάνε μέχρι το φούρναρη (ωχ, τη πείνα είναι αυτή!) και πάρε 4 κουρουσάν (πώς τα μιλάω τα γαλλικά!). Το πρωί ρώτησα το φούρναρη και μου είπε ότι το ένα έχει 9 λεπτά. Πάρε και 5 ψωμιά. Τα χθεσινά που είναι και πιο φτηνά, αυτά που έχουν 10 λεπτά. Ρώτα το φούρναρη πόσο κάνουν και πες του να τα γράψει...

Λύση

Φούρναρης : _____

Βιβλιογραφία

- « Ο Καραγκιόζης των Σπαθάρηδων », Γ. Σολδάτου εκδ. Νεφέλη
- « Θέατρο Σκιών και κουκλοθέατρο στο σχολείο », Χρ. Πατσάλη, εκδ. Δήμου Αμαρουσίου
- « Ο Καραγκιόζης και η παρέα του », Θ. Σπυρόπουλου, εκδ. Ντόπαλη
- « Καραγκιόζης, ο Μπορόλας και ο Ξερόλας », εκδ. Σαββάλας
- Θέατρο Σκιών Γιάννη Χατζή, Το στοιχείο της Θεσσαλονίκης, εκδ. Δήμου Θεσσαλονίκης
- « Καραγκιόζης ο Μέγας », Φώτου Πολίτη, εκδ. Δημιουργία
- « Ο Καραγκιόζης και το μεγάλο φαγοπότι », εκδ. Παρατηρητής
- Χειροτεχνίες και κατασκευές-Φτιάξε μόνος σου τον Καραγκιόζη , εκδ. Καμπανά

Διαδρομές στο Διαδίκτυο (internet)

- www.karagkiozis.net
- www.cyberstore.gr/Makris/makris.htm
- www.mousikoergastiri.gr/karagiozis.htm
- www.greeklibrary.agrino.org/projects/karagiozis/index.htm
- surf.to/Panos